

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

UFRS® 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

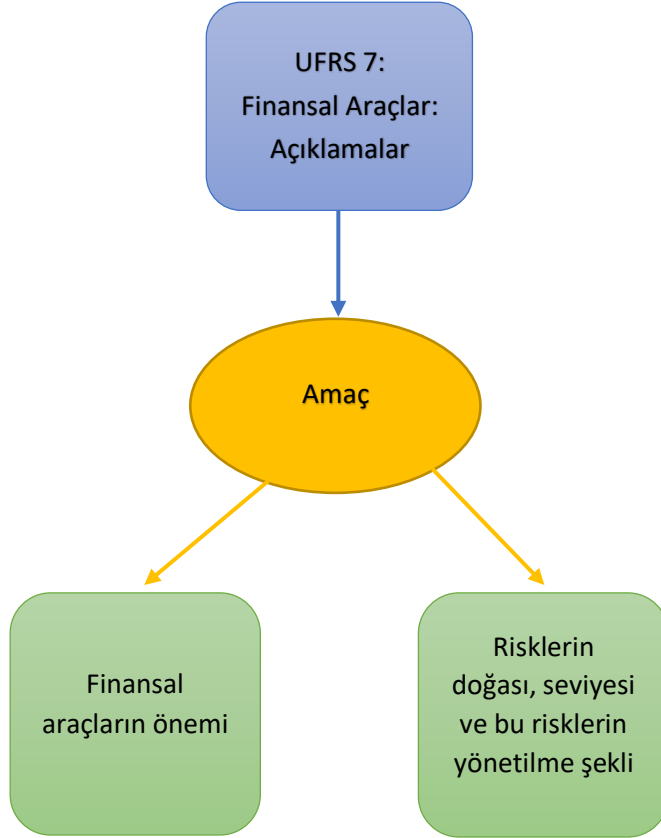
UFRS® 7: FİNANSAL ARAÇLAR: AÇIKLAMALAR

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu, finansal tablo kullanıcılarının, finansal tablo hazırlayan kuruluşların finansal araçlarıyla ilişkili risklerin ve bu riskleri nasıl yönettiklerinin farkında olmaları gerektiğini düşünmektedir. Bu standardın amacı, işletmelerin finansal tablo kullanıcılarına finansal araçlar hakkında gerekli bilgileri sağlamasını sağlamaktır. Sunulan bilgiler sayesinde finansal tablo kullanıcılarının bazı hususları değerlendirmesi mümkün olacaktır.

KAPSAM VE TEMEL TANIMLAR

Bu konulardan ilki, finansal araçların işletmenin finansal durumu ve performansı açısından önemlidir. İkincisi, dönem boyunca ve dönem sonunda işletmelerin finansal araçlar nedeniyle maruz kaldıkları risklerin niteliği ve düzeyi ile işletmelerin riskleri yönetme biçimleridir (UFRS 7.1). UFRS 7'nin amaçları Şekil 1'de sunulmuştur.

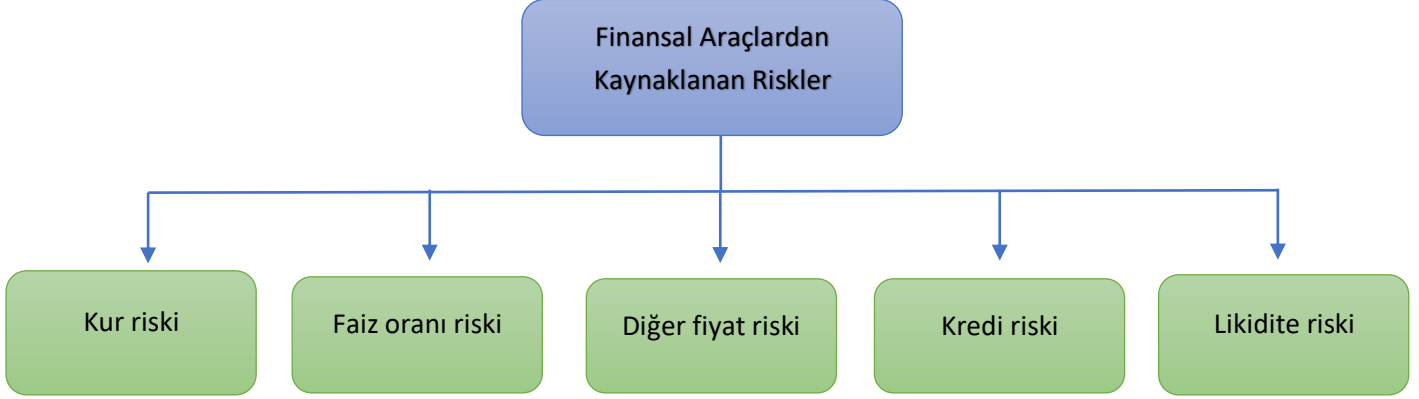
Şekil 1. UFRS 7'nin Amaçları

Finansal araçlardan kaynaklanan riskler kur riski, faiz oranı riski, diğer fiyat riski, kredi riski ve likidite riski olarak sınıflandırılabilir. Kur riski, finansal aracın değerinde döviz kuruna bağlı olarak ortaya çıkan risktir. Faiz oranı riski, piyasadaki faiz oranlarındaki değişiklikler nedeniyle finansal aracın değerindeki dalgalanmalardan kaynaklanan risktir. Diğer fiyat riski, bir finansal aracın gerçeğe uygun değerinin veya gelecekteki nakit akışlarının, finansal araca özgü nedenlerle veya aynı piyasada işlem gören tüm finansal araçları etkileyen nedenlerle dalgalanması riskidir. Kredi riski, finansal aracın taraflarından birinin yükümlülüklerini yerine getirememesi nedeniyle oluşabilecek zararlardan kaynaklanan risktir.

Likidite riski, işletmenin finansal borçlarına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirememesinden kaynaklanan risktir (UFRS 7, Par. 32). Finansal araçlardan kaynaklanan riskler Şekil 2'de sunulmaktadır.

Şekil 2. Finansal Araçlardan Kaynaklanan Riskler

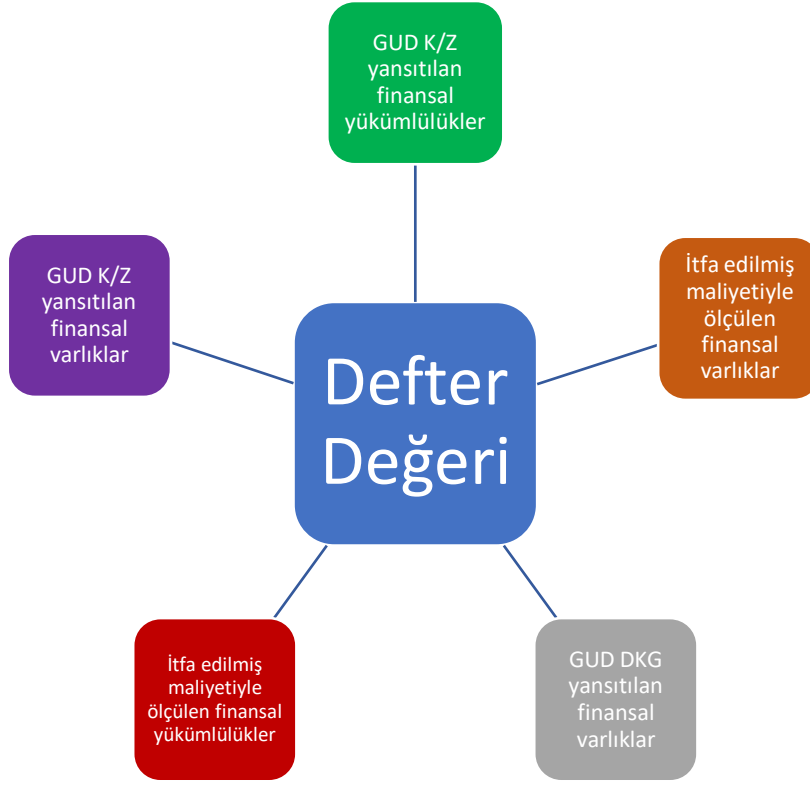
Finansal durum ve finansal performans açısından gerekli açıklamalar

UFRS 9: Finansal Araçlar'daki her bir finansal araç kategorisi için defter değeri, finansal durum tablosunda veya notlarda aşağıdaki şekilde açıklanmalıdır (UFRS 7, Par. 8):

- Gerçeğe uygun değer farkı kar ve zarara yansıtılan (GUD K/Z) finansal varlıklar
- Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarar yansıtılan finansal yükümlülükler
- İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlıklar
- İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal yükümlülükler
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan (GUD DKG) yansıtılan finansal varlıklar

Bu kategoriler Şekil 3'te görülebilir:

Şekil 3. Finansal Varlık Kategorileri

Aşağıda, bir bankanın gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıkların sunumu yer almaktadır.

	Cari Dönem (PB)	Önceki Dönem (PB)
Borçlanma senetleri	X	x
• Borsada kote	X	x
• Kote olmayan	X	-
Hisse senetleri	X	x
• Borsada kote	-	x
• Kote olmayan	X	-
Değer düşüş karşılığı (-)	(x)	(x)
Toplam	X	x

Aşağıda, bir bankanın itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklarının finansal tablo açıklamalarındaki sunumu yer almaktadır.

İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen kamu sektörü borçlanma senetleri	Cari Dönem (PB)	Önceki Dönem (PB)
Devlet tahvilleri	x	x
Hazine bonoları	x	x
Diğer borçlanma senetleri	x	x
Toplam	x	x
İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlıklar	Cari Dönem (PB)	Önceki Dönem (PB)
Borçlanma senetleri	x	x

Borsaya kote	x	x
Kote olmayan	x	x
Değer düşüş karşılığı (-)	x	x
Toplam	x	x
İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlıkların dönem içindeki hareketi	Cari Dönem (PB)	Önceki Dönem (PB)
Dönem başı bakiye	x	x
Parasal varlıklardaki döviz kuru farkları	x	x
Yıl içinde yapılan satın almalar	x	x
Satış ve itfa yoluyla elden çıkarmalar	x	x
Değer düşüş karşılığı (-)	x	x
Dönem sonu bakiye	x	x

İşletmenin gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımladığı finansal varlık ve yükümlülüklerle ilişkin yapması gereken özel açıklamalar vardır. Bu açıklamalar (UFRS 7, Paragraf 9):

- Raporlama tarihinde kredi ve alacakların maruz kaldığı maksimum kredi riski,
- Kredi riskine maruz kalınan azami tutarın herhangi bir kredi türevi veya benzeri araçla azaltılabilecek kısmı,
- Aşağıdakilerden biri ile belirlenen, finansal varlığın gerçeğe uygun değerinde meydana gelen kredi riskindeki değişime atfedilebilen tutar:
 - Piyasa risklerine yol açan piyasa koşullarına atfedilemeyen gerçeğe uygun değerdeki değişiklik tutarı veya
 - Varlığın kredi riskindeki değişikliklerle ilişkilendirilebilen bir varlığın gerçeğe uygun değerindeki değişikliği daha doğru yansıttığı düşünülen alternatif bir yöntemle ölçülen tutar.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlık ve yükümlülüklerle ilişkin açıklamalar Şekil 4'te görülebilir:

Şekil 4. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarar Yansıtılan Finansal Varlık ve Yükümlülüklerle İlişkin Açıklamalar

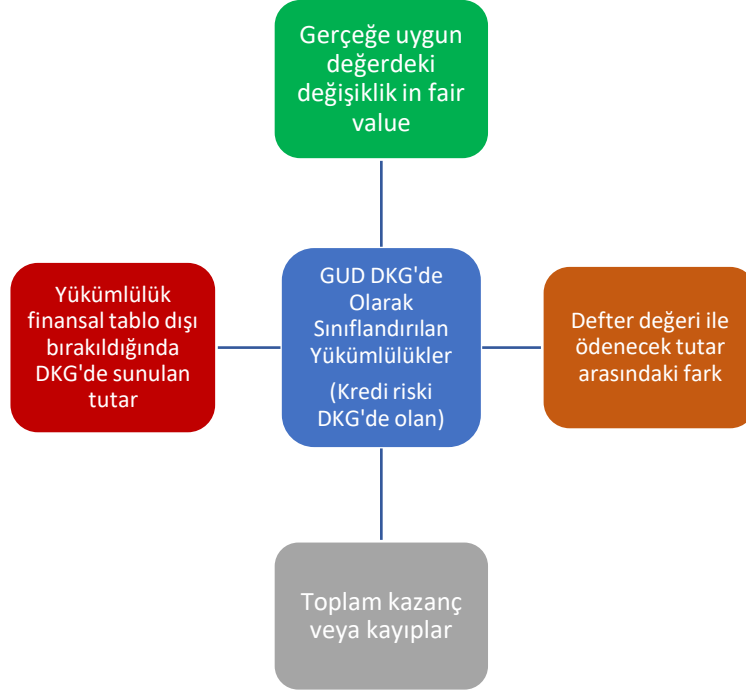

Bir finansal yükümlülüğün gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak raporlanmış olarak sınıflandırılması durumunda, kredi riskindeki değişikliklerin diğer kapsamlı gelir üzerindeki etkisine dair açıklama yapılması gerekir. İşletme aşağıdakileri açıklamalıdır (UFRS 7, Par. 10):

- Finansal yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişim (kredi riskine atfedilen kısım),
- Finansal yükümlülüğün defter değeri ile alacaklıya olan borç arasındaki fark,,
- Özkaynaklardaki toplam kazanç veya kayıplar (transferlerin sebepleriyle birlikte),
- Söz konusu yükümlülüğün dönem içinde finansal durum tablosu dışı bırakılması durumunda gerçekleşen ve diğer kapsamlı gelirden sunulan tutar.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülüklerle (kredi riski diğer kapsamlı olan) ilişkin açıklamalar şekil 5'te görülmektedir.

Şekil 5. Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülüklerle ilişkin açıklamalar (kredi riski diğer kapsamlı gelirden oluşan)

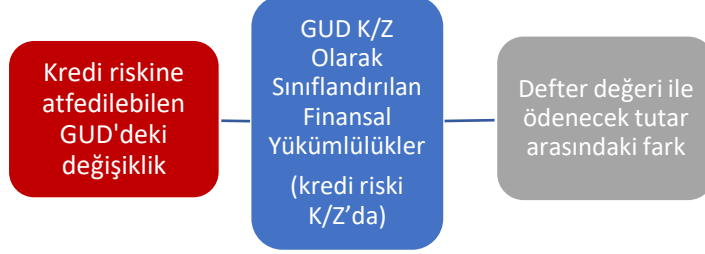

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak sınıflandırıldığında, gerçeğe uygun değerdeki tüm değişiklikler (kredi riskindeki değişiklikler dâhil) kâr veya zararda raporlanmalıdır. Gerekli açıklamalar aşağıdaki gibidir (UFRS 7, Par. 10A):

- Dönem içinde kredi riskindeki değişime atfedilebilen gerçeğe uygun değer değışikliği tutarı ve kredi riskindeki değışime atfedilebilen gerçeğe uygun değerdeki toplam değışim tutarı,
- Finansal yükümlülüğün defter değeri ile işltenmin vadesinde alacaklıya ödemesi gereken tutar arasındaki fark.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler (kredi riski K/Z'da) ile ilgili açıklamalar şekil 6'da görülebilir.

Şekil 6. Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülüklerle ilişkin açıklamalar (kredi riski K/Z'da)

İşletme ayrıca aşağıdakileri de açıklamalıdır (UFRS 7, Par. 11):

- Daha önce bahsedilen açıklamaların gerekliliklerine uymak için kullanılan yöntem (yöntemin ayrıntıları dahil),
- İşletme, finansal varlık veya yükümlülüğünü gerçeğe uygun değerindeki değişikliğin ve bu değişikliğin kredi riskine atfedilebilen kısmının finansal durum tablosunda veya dipnotlarda doğru sunulmadığına inanabilir. İşletmenin bu sonuca varmasının nedenleri ve ilgili gördüğü faktörler,
- Finansal yükümlülüğe ilişkin kredi riski değişikliklerinin diğer kapsamlı gelirden gösterilmesinin, kâr veya zararda muhasebe uyumsuzluğu oluşturup oluşturmadığının (veya artırdığının) belirlenmesi gerekmektedir. Bunu belirlemek için kullanılan yöntem ve yöntemlerin ayrıntılı açıklaması.

Diğer açıklamalar Şekil 7'de sunulmuştur.

Şekil 7. Diğer Açıklamalar

İşletmenin gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak sınıflandırılan özkaynağa dayalı finansal araçlara yatırım yapması durumunda, aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekir (UFRS 7, Par. 11A):

- Hangi özkaynak aracı yatırımlarının gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçüldüğü,
- Bu alternatif sunum seçeneğinin kullanılma nedeni,
- Bu tür yatırımların raporlama tarihindeki gerçeğe uygun değeri,
- Dönem içinde muhasebeleştirilen temettüleri (raporlama döneminde finansal durum tablosu dışı bırakılanlardan ve raporlama dönemi sonunda elde tutulanlardan ayrı olarak raporlanır),
- Özkaynaklardaki toplam kazanç ve kayıpların transferleri (transferlerin sebepleriyle birlikte).

Özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak sınıflandırılmasına ilişkin açıklamalar Şekil 8'de görülebilir.

Şekil 8. Özkaynak Araçlarının GUD Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Olarak Sınıflandırılmasına İlişkin Açıklamalar

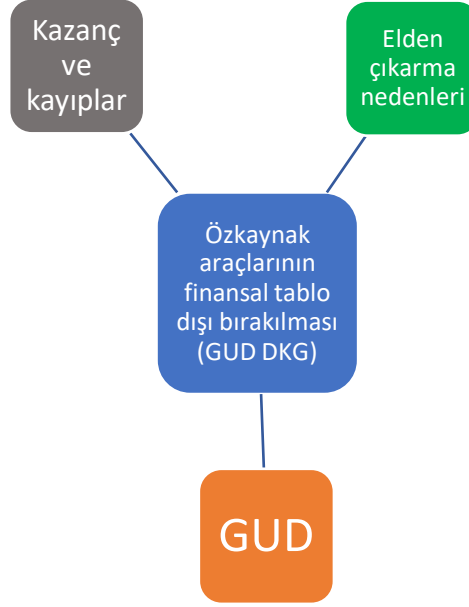

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçlarına yapılan yatırımların finansal tablo dışı bırakılması durumunda, aşağıdaki açıklamalar yapılır (UFRS 7, Par. 11B):

- Yatırımın elden çıkarılmasının nedenleri,
- Yatırımların muhasebeleştirme tarihindeki gerçeğe uygun değeri,
- Elden çıkarmadaki toplam kazanç ve kayıplar.

Özkaynağa dayalı finansal araçların gerçeğe uygun değer farkının diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılması durumunda finansal tablo dışı bırakmaya ilişkin açıklamalar Şekil 9'da görülebilir.

Şekil 9. GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçlarının finansal tablo dışı bırakılmasında yapılacak açıklamalar

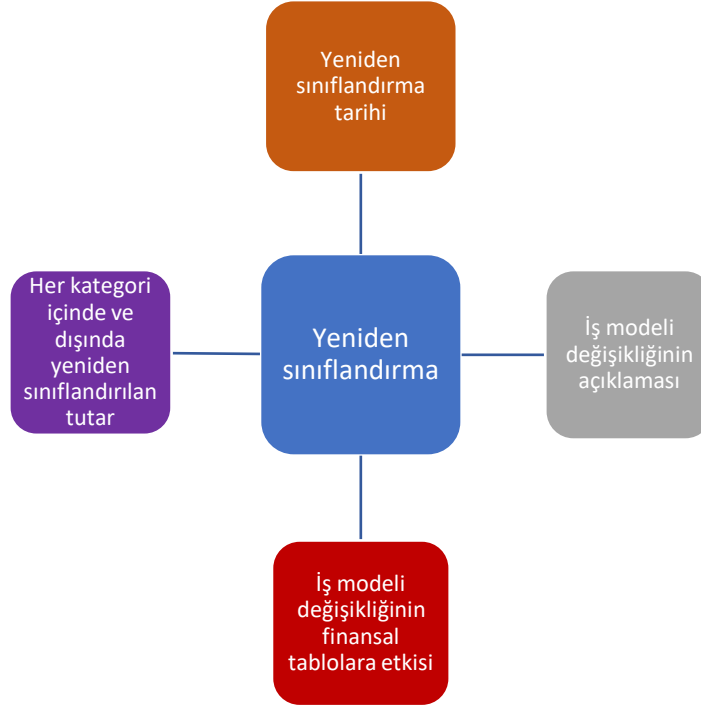

İşletmeler finansal varlıklarını yeniden sınıflandırabilirler. Bir işletmenin finansal varlıklarını yeniden sınıflandırması durumunda yapması gereken açıklamalar vardır. Bu açıklamalar (UFRS 7, Par. 12B):

- Yeniden sınıflandırma tarihi
- İş modeli değişikliğinin ayrıntılı açıklaması
- İş modeli değişikliğinin işletmelerin finansal tabloları üzerindeki etkisinin nitel bir tanımı
- Her bir kategori içinde ve dışında yeniden sınıflandırılan miktar

Yeniden sınıflandırma ile ilgili açıklamalar Şekil 10'da görülebilir.

Şekil 10. Yeniden Sınıflandırmalara İlişkin Açıklamalar

Bir işletme, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen (itfa edilmiş maliyet üzerinden ölçülen veya gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak ölçülen) bir finansal varlığı yeniden sınıflandırması durumunda, aşağıdakileri açıklar (UFRS 7, 12C):

- Yeniden sınıflandırma tarihindeki etkin faiz oranı ve
- Finansal tablolara yansıtılan faiz geliri

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıkların yeniden sınıflandırılmasına ilişkin açıklamalar Şekil 11'de sunulmuştur.

Şekil 11. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılan Finansal Varlıkların Yeniden Sınıflandırılmasına İlişkin Açıklamalar

Bir işletme, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen (itfa edilmiş maliyet üzerinden ölçülen veya gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak ölçülen) bir finansal varlığı yeniden sınıflandırması durumunda, aşağıdakileri açıklar (UFRS 7, 12D):

- Finansal varlıkların raporlama dönemi sonundaki gerçeğe uygun değeri ve
- Finansal varlık yeniden sınıflandırılmamış olsaydı (kar veya zararda veya kapsamlı gelir tablosunda) muhasebeleştirilecek olan gerçeğe uygun değer değişikliği.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıkların yeniden sınıflandırılmasına ilişkin açıklamalar şekil 12'de sunulmuştur.

Şekil 12. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıkların Yeniden Sınıflandırılmasına İlişkin Açıklamalar

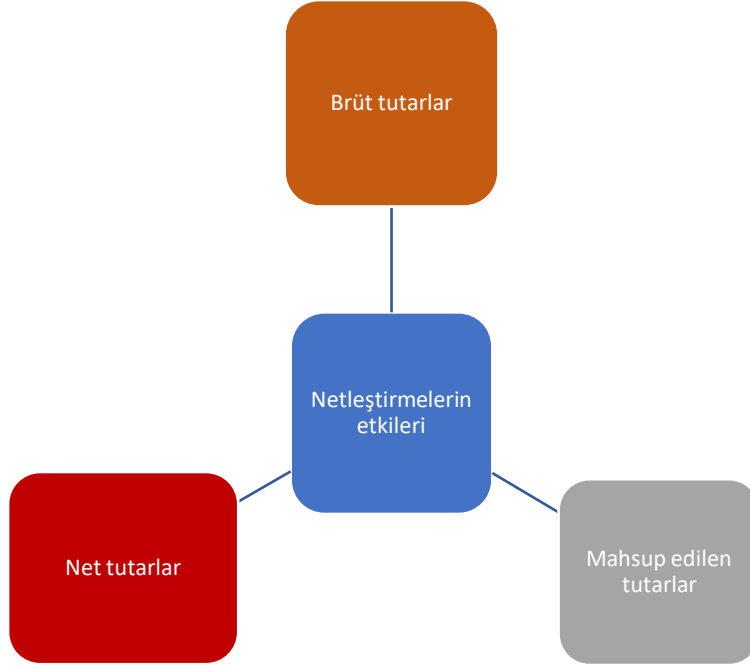

İşletme, netleştirmelerin finansal tablolar üzerindeki etkisini açıklamalıdır. Bu nedenle işletme, netleştirme haklarının muhasebeleştirilmiş finansal varlıklar ve finansal yükümlülükler üzerindeki etkisini veya olası etkisini açıklamalıdır. İşletme tarafından açıklanması gereken nicel bilgilerden bazıları şunlardır (UFRS 7, Par. 13C):

- Finansal tablolarda yer alan bu tür finansal varlık ve finansal yükümlülüklerin brüt tutarları.
- Finansal durum tablosunda sunulan net tutarların belirlenmesinde UMS 32'nin 42 nci paragrafındaki kriterlere göre mahsup edilen tutarlar.
- Finansal durum tablosunda sunulan net tutarlar.

Netleştirmelerin etkilerine ilişkin açıklamalar Şekil 13'te sunulmuştur.

Şekil 13. Netleştirmelerin etkilerine ilişkin açıklamalar

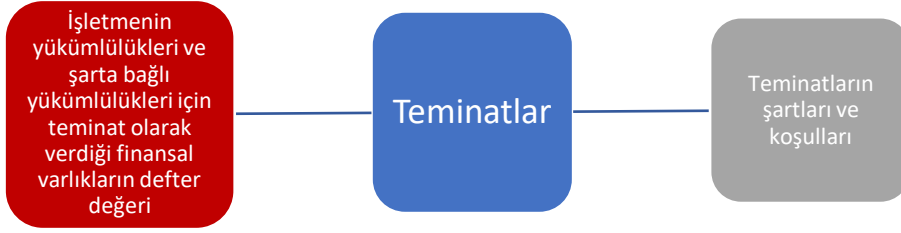

İşletmelerin açıklama yapması gereken bir diğer konu da teminatlardır. İşletmelerin bu konuda yapması gereken açıklamalar şunlardır (UFRS 7, Par. 14):

- İşletmenin yükümlülükleri ve şarta bağlı yükümlülükleri için teminat olarak verdiği finansal varlıkların defter değeri (UFRS 9'a göre yeniden sınıflandırılan finansal varlıklar dahil).
- Verilen teminatlara ilişkin hüküm ve koşullar.

Teminatlara ilişkin açıklamalar Şekil 14'te sunulmuştur.

Şekil 14. Teminatlara İlişkin Açıklamalar

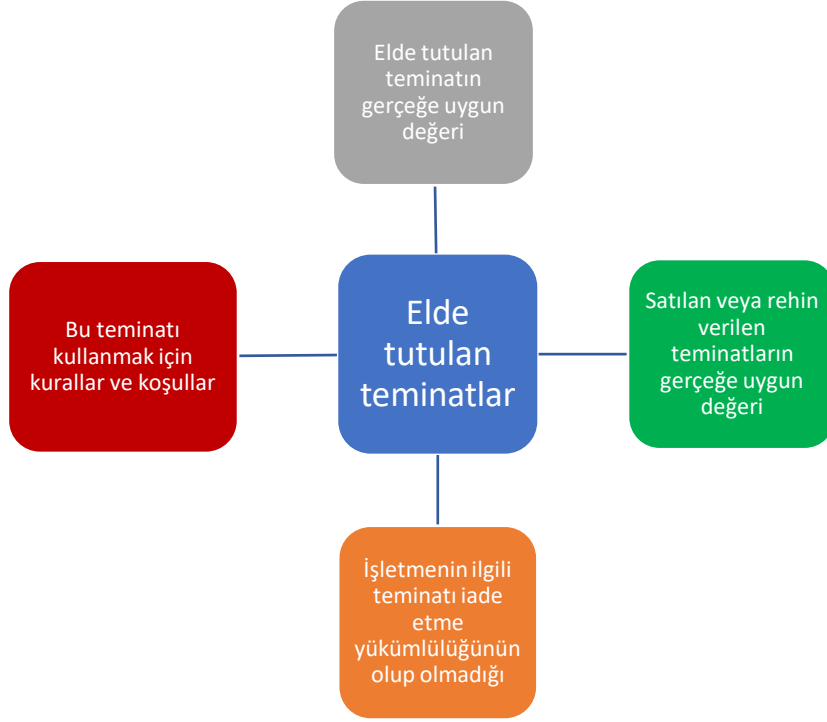

Öte yandan, işletmelerin finansal veya finansal olmayan teminatları olabilir. Teminat sahibinin teminatı satma veya teminatı temerrüde düşmeden rehin hakkı varsa, işletme aşağıdaki açıklamaları yapmalıdır (UFRS 7, Par. 15):

- Elde tutulan teminatın gerçeğe uygun değeri
- Satılan veya rehin verilen teminatların gerçeğe uygun değeri
- İşletmenin ilgili teminatı iade etme yükümlülüğünün olup olmadığı
- Bu teminatı kullanmak için kurallar ve koşullar

İşletmenin elinde bulunan teminatlara ilişkin açıklamalar Şekil 15'te sunulmuştur.

Şekil 15. Eldeki teminatlara ilişkin açıklamalar

Bir bankanın teminatlara ilişkin açıklamalarda yaptığı ayırım ve gerçeğe uygun değer bilgileri aşağıda gösterilmiştir:

Cari Dönem	Kurumsal, Ticari ve Diğer Krediler (PB)	Tüketici Kredileri (PB)	Kredi Kartları (PB)	Finansal Kiralama (PB)	Factoring (PB)	Toplam (PB)
İzleme listesinde	x	x	x	x	-	x
Yasal takipteki krediler	x	x	x	-	x	x
Toplam	x	x	x	x	x	x
Önceki Dönem	Kurumsal, Ticari ve Diğer Krediler (PB)	Tüketici Kredileri (PB)	Kredi Kartları (PB)	Finansal Kiralama (PB)	Factoring (PB)	Toplam (PB)
İzleme listesinde	x	x	x	x	x	x
Yasal takipteki krediler	x	x	x	-	x	x
Toplam	x	x	x	x	x	x

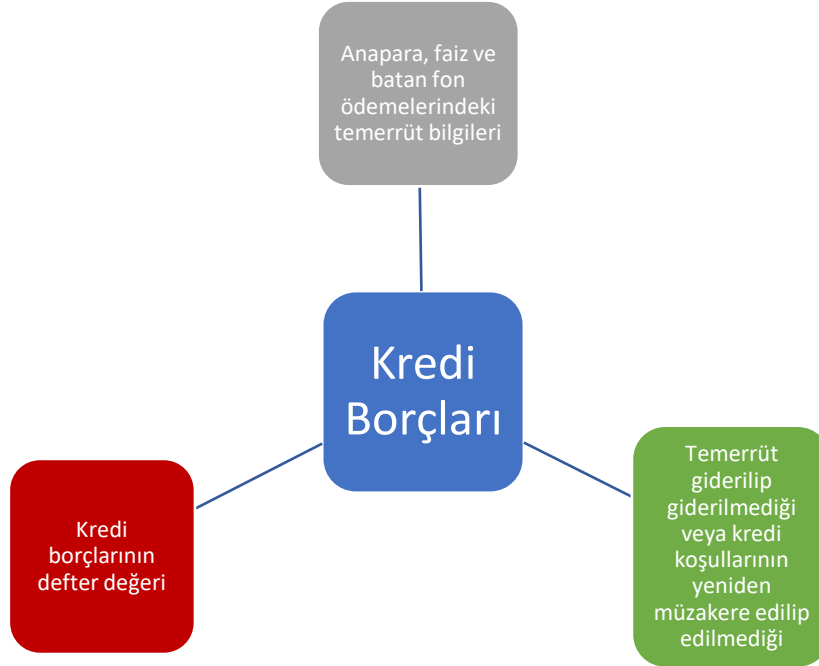
Finansal tablolar kredi borçlarını içeriyorsa, işletme buna ilişkin açıklama yapmalıdır. Bu açıklamalar (UFRS 7, Par. 18):

- Söz konusu borçların dönem içinde anapara, faiz ve batık fon ödemelerinde temerrüde düşmeleri veya amortisman koşulları hakkında detaylı bilgi.

- Dönem sonunda temerrüde düşen kredi borçlarının defter değeri.
- Finansal tabloların yayımlanması için onaylanmadan önce; temerrüdün giderilip giderilmediği veya kredi borçlarının şartlarının yeniden müzakere edilip edilmediği.

Kredi borçlarına ilişkin açıklamalar Şekil 16'da sunulmuştur.

Şekil 16. Kredi borçlarına ilişkin açıklamalar

Şirketin gelir, gider, kazanç ve zarar kalemlerine ilişkin yapması gereken açıklamalar bulunmaktadır. Bunlar (UFRS 7, Par. 20):

- Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer değişiklikleri.
- İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal yükümlülükler.
- İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlıklar.
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar.
- Faiz geliri veya gideri:
 - İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlıklar.
 - Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar.
 - Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmeyen finansal yükümlülükler.
- İşlem ücreti gelir veya gideri:
 - Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak sınıflandırılmayan finansal varlık veya yükümlülükler.
 - Bir finansal varlığın bireyler, vakıflar, emeklilik yardım planları ve diğer kurumlar adına tutulmasına veya yatırım olarak değerlendirilmesine neden olan emanet ve diğer saklama faaliyetleri.

Gelir, gider, kazanç ve kayıplara ilişkin açıklamalar Şekil 17'de sunulmuştur.

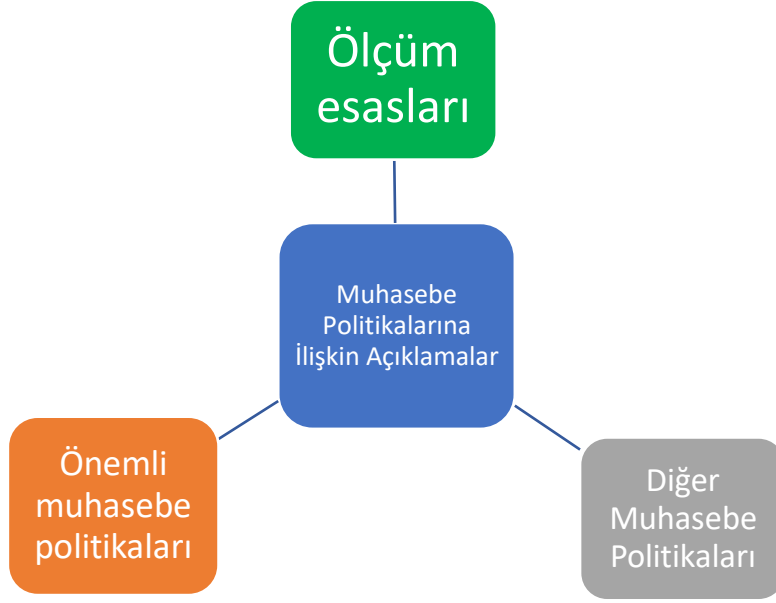
Şekil 17. Gelir, gider, kazanç ve kayıplara ilişkin açıklamalar

UMS 1 uyarınca işletme, finansal araçlara ilişkin önemli muhasebe politikalarını, finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan ölçüm esaslarını ve finansal tabloların anlaşılması için gerekli diğer muhasebe politikalarını açıklar (UFRS 7, 21).

Muhasebe politikalarına ilişkin açıklamalar Şekil 18'de sunulmuştur.

Şekil 18. Muhasebe politikalarına ilişkin açıklamalar

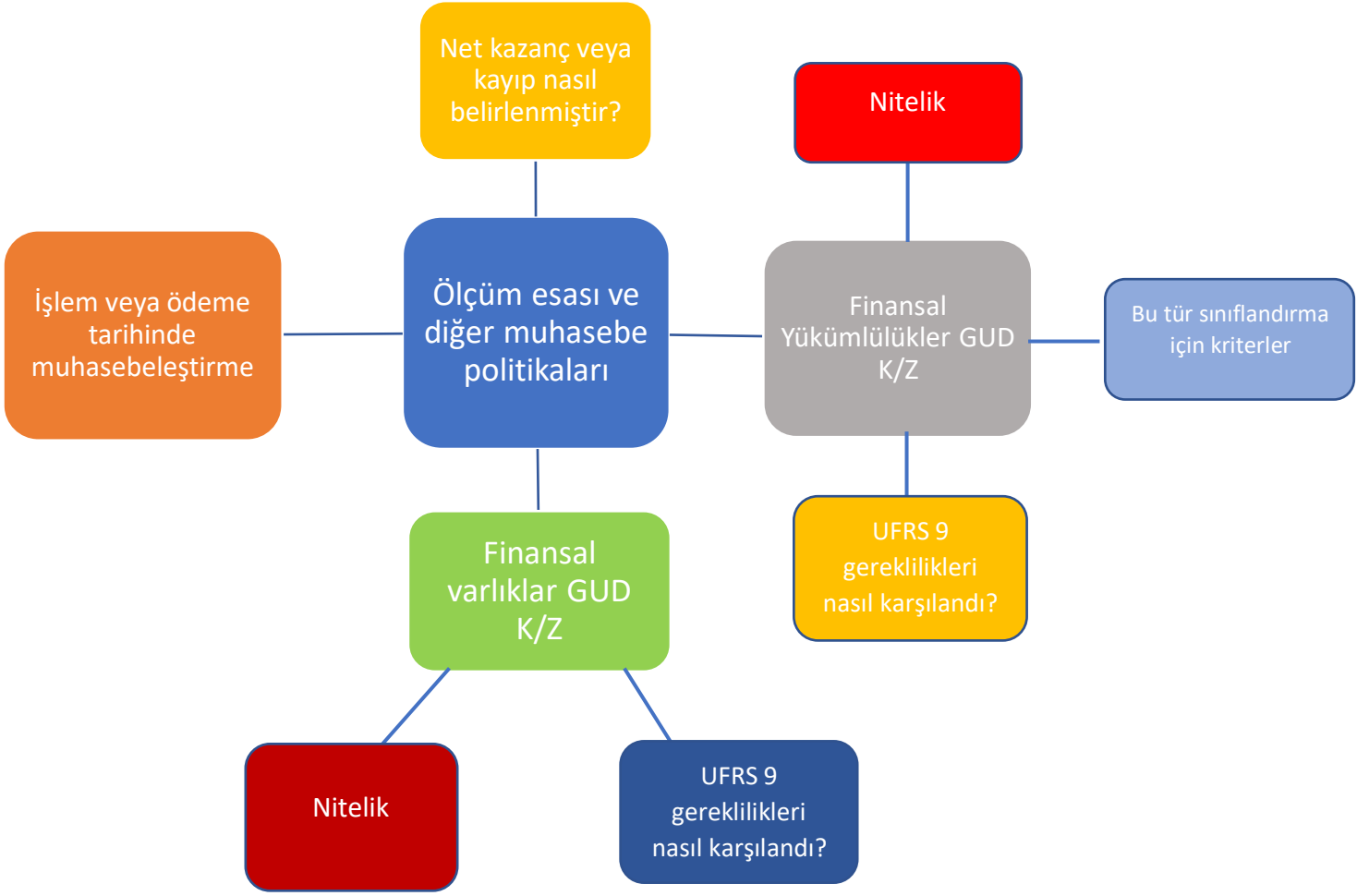

Finansal araçlara ilişkin finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan ölçüm esaslarına ve diğer muhasebe politikalarına ilişkin açıklanması gerekenler (UFRS 7, B5):

- Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler için:
 - Finansal yükümlülüğün niteliği,
 - İlk defa finansal tablolara alma sırasında finansal yükümlülüklerin bu şekilde tanımlanmasına ilişkin kriterler ve
 - Böyle bir sınıflandırma yapmak için UFRS 9 gerekliliklerinin nasıl karşılandığı.
- Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar için:
 - Finansal yükümlülüğün niteliği,
 - Böyle bir sınıflandırma yapmak için UFRS 9 gerekliliklerinin nasıl karşılandığı.
- Finansal varlıkların alım veya satımlarının işlem tarihinde mi yoksa ödeme tarihinde mi muhasebeleştirildiği,
- Net kazanç ve kayıpların her bir finansal araç sınıfı için nasıl belirlendiği.

Ölçüm esası ve diğer muhasebe politikalarına ilişkin açıklamalar şekil 19'da sunulmuştur.

Şekil 19. Ölçüm esası ve diğer muhasebe politikalarına ilişkin açıklamalar

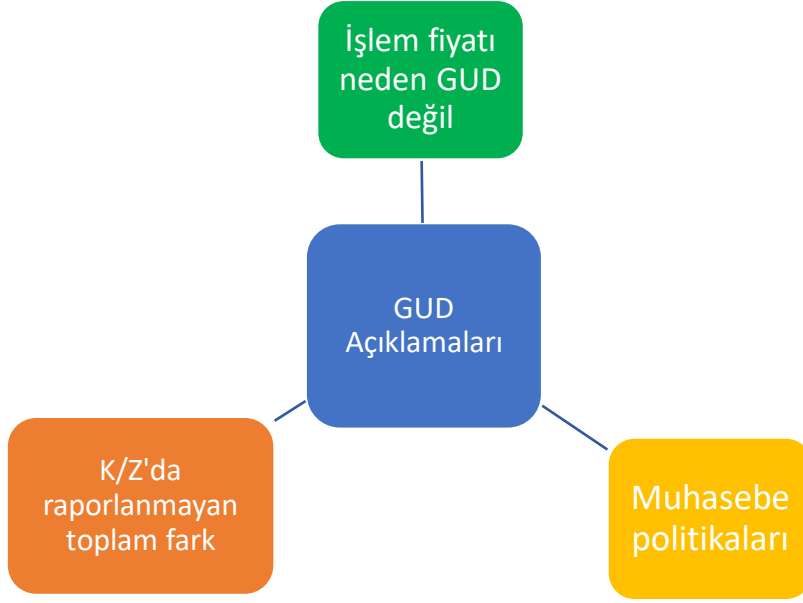

Bir işletmenin defter değeri gerçeğe uygun değerine yakın olan finansal araçlar (kısa vadeli ticari alacaklar ve borçlar, kiralama borçları) için gerçeğe uygun değer açıklaması yapmasına gerek yoktur. Bunların dışındaki her bir finansal varlık ve yükümlülük sınıfının gerçeğe uygun değeri, defter değeri ile karşılaştırılarak açıklanır (UFRS 7, 25,29). Gerçeğe uygun değer, piyasa bilgilerini veya benzer bir varlık veya yükümlülüğün kotasyon fiyatını kullanan bir değerlendirme tekniği kullanılarak belirlenemeyebilir. Bu tür durumlarda, finansal varlık veya finansal yükümlülük ilk defa finansal tablolara alındığında, kar veya zarar finansal tablolara yansıtılmaz. Böyle bir durumla karşılaşan işletme, finansal varlık ve yükümlülük sınıfları itibarıyla aşağıdaki bilgileri açıklar (UFRS 7, 28):

- İlk muhasebeleştirmede gerçeğe uygun değer ile işlem fiyatı arasındaki farkın kar veya zararda muhasebeleştirilmesine yönelik muhasebe politikaları,
- Dönem başı ve dönem sonunda henüz kar veya zararda muhasebeleştirilmemiş toplam fark ve bu farkın hesap bakiyesinde neden olduğu değişikliklerin mutabakatı,
- İşlem fiyatının işletme tarafından gerçeğe uygun değerinin en iyi kanıtı olarak görülmemesinin nedeni.

Gerçeğe uygun değere ilişkin açıklamalar şekil 20'de sunulmuştur.

Şekil 20. Gerçeğe uygun değere ilişkin açıklamalar

Örneğin, bir bankanın finansal varlık ve yükümlülüklerine ilişkin finansal tablo dipnotlarında sunması gereken gerçeğe uygun değer açıklamaları aşağıda verilmiştir.

	Defter Değeri		Gerçeğe Uygun Değer	
	Cari Dönem (PB)	Önceki Dönem (PB)	Cari Dönem (PB)	Önceki Dönem (PB)
Finansal Varlıklar	X	x	x	x
• Para piyasasından alacaklar	X	x	x	x
• Bankalar	X	x	x	x
• Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	X	x	x	x
• İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlıklar	X	x	x	x
• Krediler	X	x	x	x
Finansal Yükümlülükler	X	x	x	x
• Banka mevduatları	X	x	x	x
• Diğer mevduatlar	X	x	x	x
• Diğer finansal kuruluşlardan alınan fonlar	X	x	x	x
• Gerçeğe uygun değer farkı kâr ve zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	X	x	x	x
• İkinci dereceden teminatlı krediler	x	x	x	x
• İhraç edilen menkul kıymetler	x	x	x	x
• Muhtelif borçlar	x	x	x	x

Cari Dönem	1.Seviye (PB)	2.Seviye (PB)	3.Seviye (PB)	4.Seviye (PB)
Gerçeğe uygun değer değişiminin kar veya zarara yansıtıldığı finansal varlıklar	x	x	x	x
Gerçeğe uygun değer değişikliğinin diğer kapsamlı gelire yansıtıldığı finansal varlıklar	x	x	x	x
Türev finansal varlıklar	x	x	x	x
Toplam Varlıklar	x	x	x	x
Türev finansal yükümlülükler	x	x	x	x
Gerçeğe uygun değer değişiminin kar veya zarara yansıtıldığı finansal yükümlülükler	x	x	x	x
Toplam Yükümlülükler	x	x	x	x
Önceki Dönem	1.Seviye (PB)	2.Seviye (PB)	3.Seviye (PB)	4.Seviye (PB)
Gerçeğe uygun değer değişiminin kar veya zarara yansıtıldığı finansal varlıklar	x	x	x	x
Gerçeğe uygun değer değişikliğinin diğer kapsamlı gelire yansıtıldığı finansal varlıklar	x	x	x	x
Türev finansal varlıklar	x	x	x	x
Toplam Varlıklar	x	x	x	x
Türev finansal yükümlülükler	x	x	x	x
Gerçeğe uygun değer değişiminin kar veya zarara yansıtıldığı finansal yükümlülükler	x	x	x	x
Toplam Yükümlülükler	x	x	x	x

Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi hakkında gerekli açıklamalar

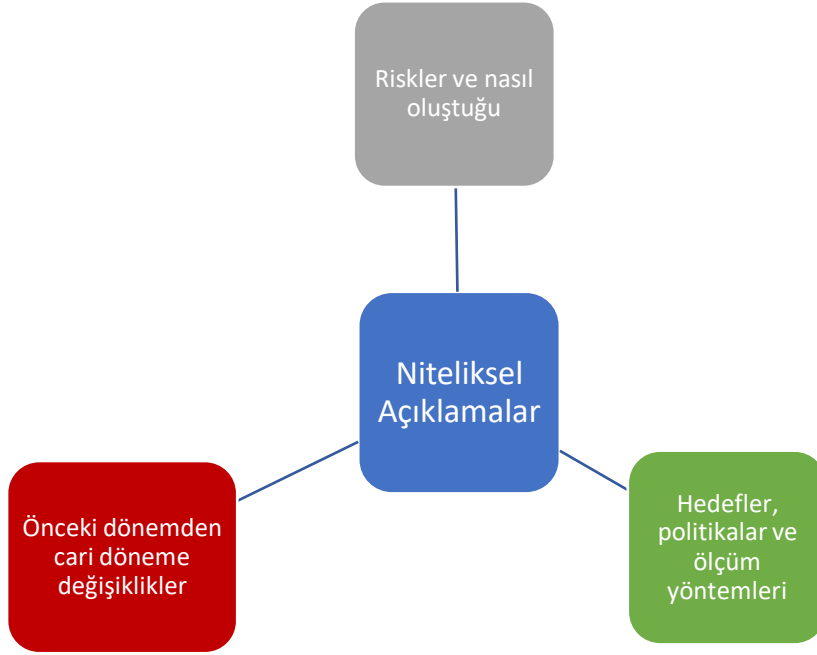
İşletme, finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliğini ve düzeyini finansal tablo kullanıcılarına açıklamalıdır. Bu riskler genel olarak kredi riski, likidite riski ve piyasa riskini içermektedir. İşletmenin riskleri hem niceliksel hem de niteliksel olarak açıklaması gerekir.

İşletmenin finansal araçlara ilişkin yapması gereken niteliksel açıklamalar şunlardır (UFRS 7, Par. 33):

- Riskler ve nasıl oluştukları
- Risklerin yönetimi için hedefler, politikalar, süreçler ve ölçüm yöntemleri
- Önceki dönemden cari döneme ilk iki satırdaki değişiklikler.

Niteliksel açıklamalara ilişkin sunulması gerekenler şekil 21'de gösterilmiştir.

Şekil 21. Yapılması Gereken Niteliksel Açıklamalar

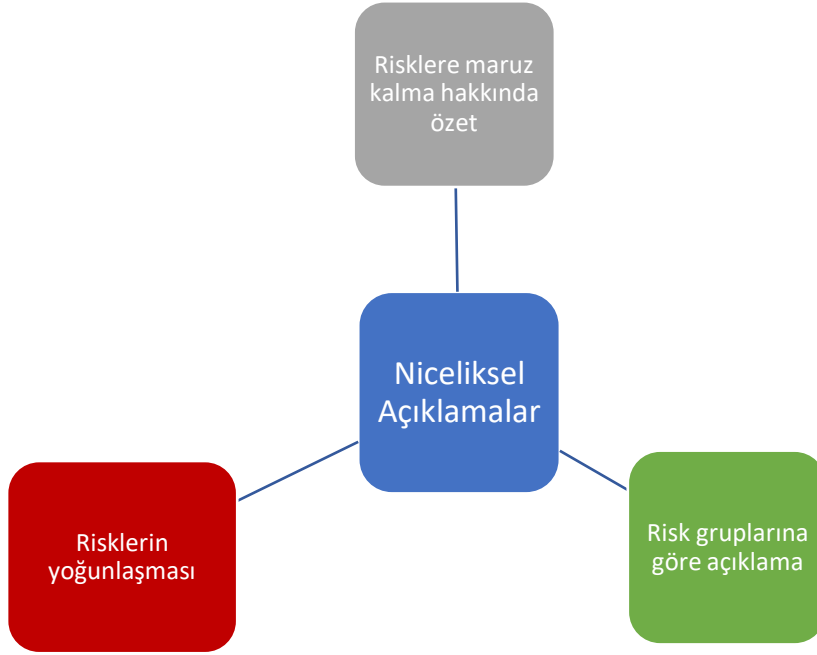

Finansal araçlardan kaynaklanan nicel risklerle ilgili olarak işletme aşağıdakileri açıklamalıdır (UFRS 7, Par. 34):

- Risklere maruz kalmaya ilişkin özet nicel veriler
- Birinci satıra göre açıklama yapılmamışsa, risk gruplarına göre (kredi riski, likidite riski, piyasa riski vb.)
- Birinci ve ikinci satırlara göre yapılan açıklamalar net değilse, risklerin yoğunluğuna göre yapılan açıklamalar.

Niteliksel açıklamalara ilişkin sunulması gerekenler Şekil 22'de gösterilmiştir.

Şekil 22. Yapılması Gereken Niceliksel Açıklamalar

Kredi riskinin gelecekteki nakit akışlarının tutarı, zamanlaması ve belirsizliği üzerindeki etkisi finansal tablo kullanıcılarına açıklanmalıdır. Yapılacak kredi riski açıklamaları aşağıdakileri içermelidir (UFRS 7, Par. 35B):

- İşletmenin kredi riski yönetimi uygulamaları (kredi zararlarını ölçmek için kullanılan yöntem, varsayımlar ve bilgiler dahil). Bu uygulamaların beklenen kredi zararlarının muhasebeleştirilmesi ve ölçülmesiyle nasıl bir ilişkisi olduğu.
- Beklenen kredi zararlarından kaynaklanan tutarların değerlendirilmesini mümkün kılmak için nicel ve nitel bilgiler (beklenen kredi zararlarının tutarındaki değişiklikler ve bunların nedenleri dahil).
- İşletmenin kredi riskine maruz kalmasına ilişkin bilgiler (önemli kredi riski konsantrasyonları dahil).

Kredi riskine ilişkin açıklamalar Şekil 23'te sunulmaktadır.

Şekil 23. Kredi riskine ilişkin açıklamalar

İşletme, kredi riski yönetimi uygulamalarına ilişkin aşağıdaki bilgileri açıklamalıdır (UFRS 7, Par. 35F):

- İşletme, kredi riskinin ilk defa finansal tablolara alındıktan sonra önemli ölçüde artıp artmadığını nasıl belirlediğini açıklar. Bunları açıklarken aşağıdaki noktaları belirtecektir:
 - o Finansal araçlarda düşük kredi riski tespit edilmişse değerlendirmenin nasıl yapıldığı ve
 - o Finansal varlığın vadesinin 30 günü geçmesine rağmen kredi riskinde önemli bir artış olacağı varsayımının nasıl çürütüldüğü.
- İşletmenin temerrüt tanımı,
- Beklenen kredi zararı toplu olarak ölçülüyorsa, finansal araçların nasıl gruplandırıldığı,
- İşletmenin kredi değeri düşük finansal varlıkları nasıl belirlediği.
- İşletmenin alacağı kayıtlardan çıkarma politikası (geri kazanım beklentisinin olmamasının nedenleri ve silinen ancak halen icra faaliyetine tabi olan finansal varlıklara ilişkin politikaya ilişkin bilgiler dahil),
- Aşağıdakiler dahil olmak üzere, finansal varlıkların sözleşmeye dayalı nakit akışlarının nasıl yeniden yapılandırıldığı:
 - o İşletmenin, ömür boyu beklenen kredi zararı üzerinden ölçülen yeniden yapılandırılmış bir finansal varlığın kredi riskinin, 12 aylık beklenen kredi zararına eşit bir tutarda ölçülmek üzere düzeltilip düzeltilmediğini nasıl belirlediği ve
 - o İşletmenin, yukarıdaki koşulu karşılayan finansal varlıklara ilişkin zarar karşılığının, ömür boyu beklenen kredi zararları üzerinden daha sonra ne ölçüde yeniden ölçüldüğünü nasıl izlediği.

Kredi riski yönetimi uygulamalarına ilişkin açıklamalar Şekil 24'te sunulmaktadır..

Şekil 24. Kredi riski yönetimi uygulamalarına ilişkin açıklamalar

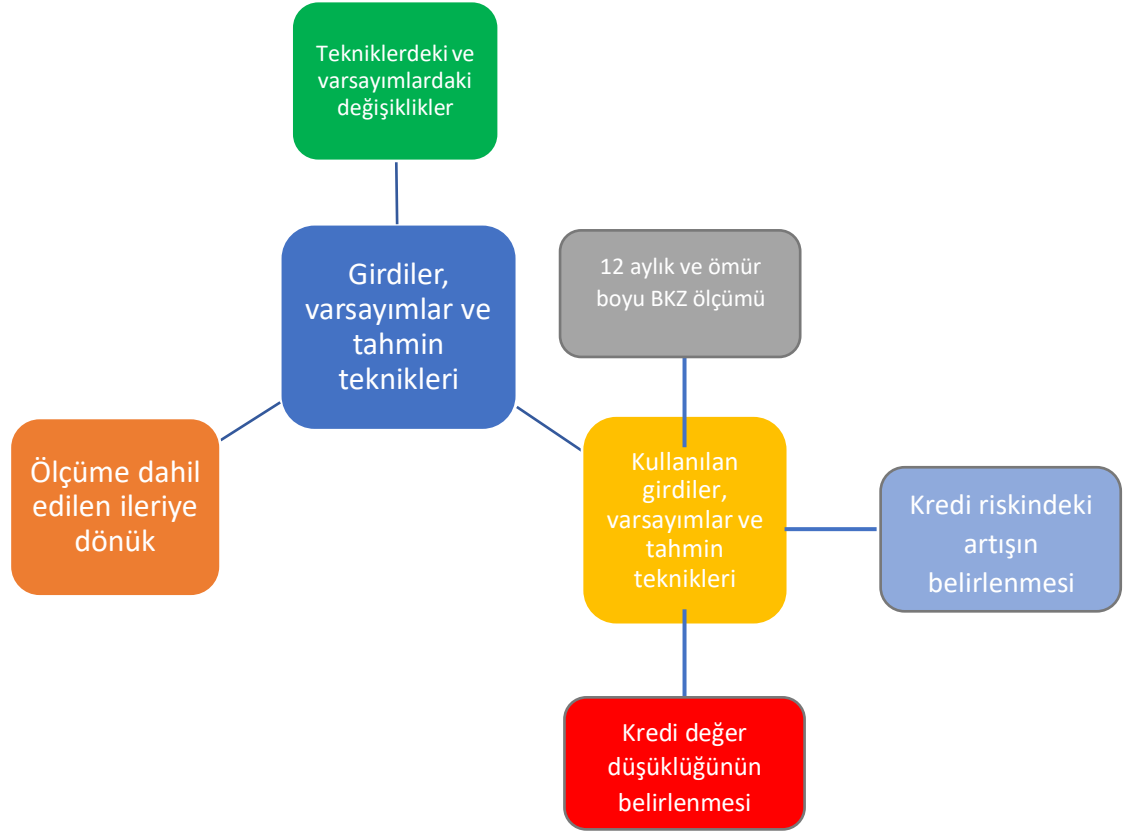

İşletme, UFRS 9'un değer düşüklüğü hükümlerini karşılamak için kullandığı modelin girdilerini, varsayımlarını ve tahmin tekniklerini açıklar. Gerekli açıklamalar aşağıdaki gibidir (UFRS 7, 35G):

- Aşağıdakiler için kullanılan girdiler, varsayımlar ve tahmin teknikleri:
 - 12 aylık ve ömür boyu beklenen kredi zararlarının ölçülmesi,
 - Finansal araçlara ilişkin kredi riskinin ilk defa finansal tablolara alınmasından bu yana önemli ölçüde artıp artmadığının belirlenmesi,
 - Bir finansal varlığın kredi-değer düşüklüğüne uğramış bir finansal varlık olup olmadığının belirlenmesi.
- Beklenen kredi kaybının ölçümüne ileriye dönük bilgilerin nasıl dahil edildiği (makroekonomik bilgiler dahil),
- Tahmin teknikleri ve temel varsayımlardaki değişiklikler ve bu değişikliklerin nedenleri.

Girdiler, varsayımlar ve tahmin teknikleri ile ilgili açıklamalar Şekil 25'te sunulmaktadır.

Şekil 25. Girdiler, varsayımlar ve tahmin teknikleri ile ilgili açıklamalar

İşletmenin, beklenen kredi zararlarından kaynaklanan tutarlar hakkında nitel ve nicel açıklamalar yapması gerekmektedir. Bu amaçlar için işletme, finansal araç sınıfına göre zarar karşılıklarının açılış ve kapanış bakiyelerinin mutabakatını sunmalıdır. Hazırlanacak tablo aşağıdaki değişiklikleri sunmalıdır (UFRS 7, Par. 35H):

- 12 aylık beklenen zarar karşılıklarına eşit ölçülen zarar karşılıkları,
- Aşağıdakiler için ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit ölçülen zarar karşılıkları:
 - İlk muhasebeleştirilmeden sonra kredi riskinde önemli bir artış yaşayan ancak kredi değer düşüklüğüne uğramamış finansal araçlar.
 - Satın alındığında veya yaratıldığında kredi-değer düşüklüğüne uğramamış, ancak raporlama tarihinde kredi-değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar ve
 - Zarar karşılığı UFRS 9'a göre ölçülen ticari alacaklar, sözleşme varlıkları ve kiralama alacakları.
- Satın alındığında veya oluşturulduğunda kredi değer düşüklüğüne sahip finansal varlıklar.

Beklenen kredi riski zarar tutarlarına ilişkin açıklamalar Şekil 26'da sunulmuştur.

Şekil 26. Beklenen kredi riski zarar tutarlarına ilişkin açıklamalar

Zarar karşılığındaki değişiklikleri anlamak için işletme, dönem içinde finansal araçların brüt defter değerindeki önemli değişikliklerin zarar karşılığında ne ölçüde değişikliğe yol açtığını açıklamalıdır. Bilgiler, zarar karşılığını temsil eden ve ilgili nitel ve nicel bilgileri içeren finansal araçlar için ayrı olarak sağlanır. Bunlara örnek olarak şunlar verilebilir (UFRS 7, 35I):

- Raporlama döneminde yaratılan veya edinilen finansal araçlardan kaynaklanan değişiklikler,
- Finansal varlıkların finansal tablo dışı bırakılmasıyla sonuçlanmayan sözleşmeye bağlı nakit akışlarının UFRS 9'a göre yeniden yapılandırılması,
- Raporlama döneminde finansal durum tablosu dışı bırakılan finansal araçlardan (iptaller dahil) kaynaklanan değişiklikler; ve
- Zarar karşılıklarının 12 aylık beklenen kredi zararları veya ömür boyu beklenen kredi zararları olarak ölçülmesinden kaynaklanan değişiklikler.

Zarar karşılıklarında değişikliklere neden olan brüt defter değerindeki değişikliklere ilişkin açıklamalar şekil 27'de sunulmuştur.

Şekil 27. Zarar karşılıklarında değişikliklere neden olan brüt defter değerindeki değişikliklere ilişkin açıklamalar

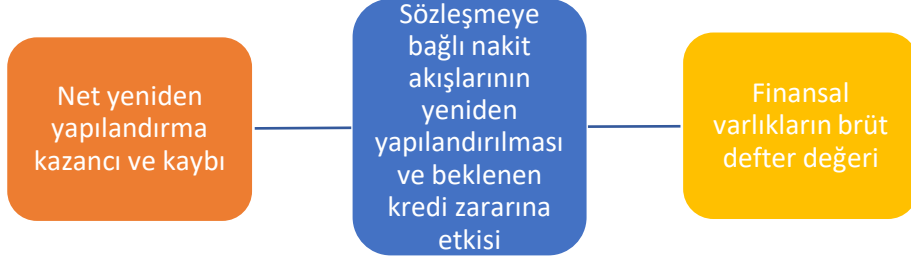

İşletme, (finansal varlığın finansal durum tablosu dışı bırakılmasını gerektirmeyen) sözleşmeye bağlı nakit akışlarının yeniden yapılandırılmasının niteliğini ve etkisini ve bu yeniden yapılandırmanın beklenen kredi zararlarının ölçümü üzerindeki etkisini açıklamalıdır. Bu amaçlar için aşağıdaki açıklamalar yapılmalıdır:

- Net yeniden yapılandırma kazancı ve kaybı (yeniden yapılandırmadan önce itfa edilmiş maliyet ve ömür boyu beklenen zarar karşılığı ile ölçülen finansal varlıklar)
- Finansal varlıkların raporlama dönemi sonundaki brüt defter değeri (yeniden yapılandırma sonucunda ömür boyu beklenen zarar karşılığı yerine 12 aylık beklenen zarar karşılığı ile ölçülen finansal varlıklar)

Sözleşmeye bağlı nakit akışlarının yeniden yapılandırılmasına ve beklenen kredi zararına etkisine ilişkin açıklamalar şekil 28'de sunulmuştur.

Şekil 28. Sözleşmeye bağlı nakit akışlarının yeniden yapılandırılmasına ve beklenen kredi zararına etkisine ilişkin açıklamalar

İşletme, teminatlar ve kredi güvenilirliğinde artış yaratan araçların finansal araç grupları tarafından beklenen kredi zararı üzerindeki etkisini açıklamalıdır. Açıklanacak bilgiler aşağıdaki gibidir (UFRS 7, Par. 35K):

- Teminatlar ve diğer kredi güvenilirliği arttırıcı araçlar dikkate alınmaksızın, raporlama dönemi sonundaki maksimum kredi riski,
- Teminatlar ve diğer kredi güvenilirliği arttırıcı araçları ve aşağıdaki açıklamalar:
 - Teminatın niteliği ve türü,
 - İşletmenin teminat politikalarındaki değişiklikler,
 - Teminat bulunması nedeniyle zarar karşılığı olarak finansal tablolara yansıtılmayan finansal araçlar.
- Kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar için tutulan teminatlara ve diğer kredi güvenilirliği arttırıcı araçlara ilişkin nicel bilgiler.

Teminatlar ve kredi güvenilirliği arttırıcı araçlara ilişkin açıklamalar şekil 29'da sunulmuştur.

Şekil 29. Teminatlar ve kredi güvenilirliği arttırıcı araçlara ilişkin açıklamalar

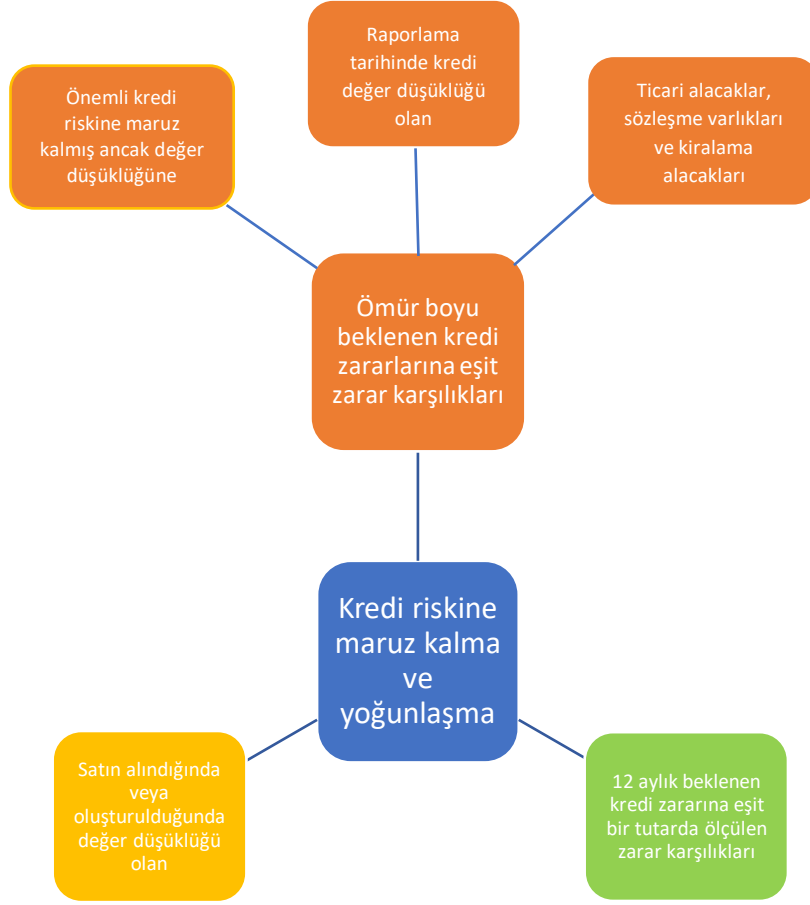

İşletme, finansal tablo kullanıcılarına maruz kaldığı kredi riski ve kredi riski yoğunlaşmaları hakkında bilgi sunmalıdır. Bu amaçla işletme, finansal teminat sözleşmelerinde finansal varlıkların ve kredi taahhütlerinin ve kredi riskinin (kredi dereceli) brüt defter değerlerini açıklar. Bu bilgiler aşağıda listelenen finansal araçlar için ayrı olarak sunulur (UFRS 7, Par. 35 M):

- Zarar karşılıkları, 12 aylık beklenen kredi zararlarına eşit bir tutarda ölçülen finansal araçlar.
- Zarar karşılıkları, ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit bir tutarla ölçülen finansal araçlar ve
 - Önemli kredi riskine maruz kalan ancak ilk defa finansal tablolara alındıktan sonra değer düşüklüğüne uğramamış finansal araçlar,
 - Raporlama tarihinde kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar ve
 - Kredi zararı UFRS 9'a göre ölçülen ticari alacaklar, sözleşme varlıkları ve kira alacakları.
- Satın alındığında veya oluşturulduğunda kredi değer düşüklüğüne sahip finansal varlıklar.

Kredi riski yoğunlaşmasına maruz kalma ile ilgili açıklamalar Şekil 30'da sunulmaktadır.

Şekil 30. Kredi riski yoğunlaşmasına maruz kalma ile ilgili açıklamalar

Örneğin, aşağıda vadesi geçmiş alacaklar için bir bankanın yaşlandırma analizi ve krediler için beklenen kredi zararları ile ilgili bilgiler yer almaktadır:

	Cari Dönem (PB)	Önceki Dönem (PB)
1-30 gün gecikmiş	x	x
31-60 gün gecikmiş	x	x
61-90 gün gecikmiş	x	x
91-180 gün gecikmiş	x	x
Toplam	x	x

	1.Aşama (PB)	2.Aşama (PB)	3.Aşama (PB)	Toplam (PB)
Dönem başı (1 Ocak 202X)	x	x	X	x
Eklmeler	x	x	X	x
Satılan	(x)	(x)	(x)	(x)
Sorunlu kredilerden satışlar	(x)	(x)	(x)	(x)
Kayıtlardan silinen	(x)	(x)	(x)	(x)
1. Aşamaya transfer edilen	x	x	(x)	x
2. Aşamaya transfer edilen	(x)	x	x	x
3. Aşamaya transfer edilen	x	(x)	x	x

Dönem sonu	x	x	x	x
Dönem başı (1 Ocak 202X-1)	x	x	x	x
Eklemeler	x	x	x	x
Satılan	(x)	(x)	(x)	(x)
Sorunlu kredilerden satışlar	(x)	(x)	(x)	(x)
Kayıtlardan silinen	(x)	(x)	(x)	(x)
1. Aşamaya transfer edilen	x	x	(x)	(x)
2. Aşamaya transfer edilen	x	(x)	x	x
3. Aşamaya transfer edilen	x	x	x	(x)
Dönem sonu	x	x	x	x

Aşağıda, bir bankanın kredi riski azaltma tekniklerine ilişkin sağlaması gereken genel bilgiler yer almaktadır.

Cari Dönem	Teminatsız riske maruz kalanlar	Teminatla güvence altına alınanlar	Teminatla güvence altına alınan teminatlandırılmış risk tutarı	Finansal teminatlarla güvence altına alınan riskler	Finansal garantilerle güvence altına alınan teminatlandırılmış risk tutarı	Kredi türevleri ile güvence altına alınan riskler	Kredi türevleri ile güvence altına alınan teminatlandırılmış risk tutarı
	(PB)	(PB)	(PB)	(PB)	(PB)	(PB)	(PB)
Krediler	x	x	x	x	x	x	x
Borçlanma araçları	x	x	x	x	x	x	x
Toplam	x	x	x	x	x	x	x
Temerrüde düşen	x	x	x	x	x	x	x
Önceki Dönem	Teminatsız riske maruz kalanlar	Teminatla güvence altına alınanlar	Teminatla güvence altına alınan teminatlandırılmış risk tutarı	Finansal teminatlarla güvence altına alınan riskler	Finansal garantilerle güvence altına alınan teminatlandırılmış risk tutarı	Kredi türevleri ile güvence altına alınan riskler	Kredi türevleri ile güvence altına alınan teminatlandırılmış risk tutarı
	(PB)	(PB)	(PB)	(PB)	(PB)	(PB)	(PB)
Krediler	x	x	x	x	x	x	x
Borçlanma araçları	x	x	x	x	x	x	x
Toplam	x	x	x	x	x	x	x
Temerrüde düşen	x	x	x	x	x	x	x

İşletme, elinde bulundurduğu finansal araçlarla ilişkili likidite riskini açıklar. Bu açıklamalar aşağıdaki bilgileri içerir (UFRS 7, Par. 39):

- Finansal yükümlülüklerin (türev olmayan) vade analizi ve
- Türev finansal yükümlülüklerin vade analizi,
- Türev ve türev olmayan finansal yükümlülüklerin likidite riski yönetimi yöntemi.

Likidite riskine ilişkin açıklamalar Şekil 31'de sunulmuştur.

Şekil 31. Likidite riskine ilişkin açıklamalar

Bir bankanın likidite riskine ilişkin sunduğu finansal yükümlülüklerin kalan vadelerine ilişkin dipnotlara aşağıda yer verilmektedir.

Cari Dönem	1 Ay içinde ödenecek (PB)	1-3 Ay (PB)	3-12 Ay (PB)	1-5 Yıl (PB)	5 Yıl üstü (PB)	Toplam (PB)
<u>Yükümlülükler</u>	x	x	x	x	x	x
Mevduat	x	x	x	x	x	x
Borçlanmalar	x	x	x	x	x	x
GUD Farkı K/Z Yansıtılarak Ölçülen Finansal Varlıklar	x	x	x	x	x	x
Para Piyasasına Borçlar	x	x	x	x	x	x
Sermaye Benzeri Krediler	x	x	x	x	x	x
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	x	x	x	x	x	x
Toplam	x	x	x	x	x	x
Önceki Dönem	1 Ay içinde ödenecek (PB)	1-3 Ay (PB)	3-12 Ay (PB)	1-5 Yıl (PB)	5 Yıl üstü (PB)	Toplam (PB)
<u>Yükümlülükler</u>	x	x	x	x	x	x
Mevduat	x	x	x	x	x	x

Borçlanmalar	x	x	x	x	x	x
GUD Farkı K/Z Yansıtılarak Ölçülen Finansal Varlıklar	x	x	x	x	x	x
Para Piyasasına Borçlar	x	x	x	x	x	x
Sermaye Benzeri Krediler	x	x	x	x	x	x
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	x	x	x	x	x	x
Toplam	x	x	x	x	x	x

Bir işletmenin finansal tablo kullanıcılarına ifşa etmesi gereken bir diğer risk türü de piyasa riskidir. Piyasa riskine ilişkin açıklamalar, duyarlılık analizi ve diğer piyasa riski açıklamalarıdır. İşletme, duyarlılık analizine ilişkin olarak aşağıdaki bilgileri açıklar (UFRS 7, Paragraf 40):

- Raporlama dönemi sonunda maruz kalınan her bir piyasa riski türü için duyarlılık analizi (Bu açıklamalar, risk değişikliklerinin kâr veya zarar ve özkaynak üzerindeki etkisini gösterecektir),
- Duyarlılık analizinde kullanılan yöntemler ve varsayımlar ve
- Yöntem ve varsayımlardaki değişiklikler ve bu değişikliklerin nedenleri.

Piyasa riskiyle ilgili açıklamalar (duyarlılık analizi) şekil 32'de sunulmaktadır.

Şekil 32. Piyasa riskiyle ilgili açıklamalar (duyarlılık analizi)

İşletme, ilgili risk değişkenlerinin (faiz oranları ve döviz kurları gibi) birbirine bağımlılığını yansıtan bir duyarlılık analizi oluşturduysa ve bu analizi finansal risklerin yönetiminde kullanıyorsa, bu analizi daha önce bahsedilen duyarlılık analizinin yerine kullanabilir. . Böyle bir durumda şirket aşağıdaki açıklamaları da yapar (UFRS 7, Par. 41):

- Söz konusu duyarlılık analizinin hazırlanmasında kullanılan yöntemle elde edilen verilerin dayandığı parametreler, varsayımlar ve

- Kullanılan yöntemin amacı ve yöntemin varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini yansıtmasını engelleyebilecek sınırlamalar.

Duyarlılık analizine ilişkin açıklamalar Şekil 33'te sunulmaktadır.

Şekil 33. Duyarlılık analizine ilişkin açıklamalar

Aşağıda bir bankanın kur riskine ilişkin dipnotlarında sunduğu duyarlılık analizi yer almaktadır. Aşağıdaki tablo bankanın döviz kurlarındaki (USD ve EUR) %15'lik değişime olan duyarlılığını göstermektedir. %15'lik değişim, bankanın stres testi senaryolarında kullanılan olası bir dalgalanmada karşılaşılabilecek parite değişimi varsayımdır.

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Döviz kurlarında değişiklik	Kar/Zarar Etkisi	Kar/Zarar Etkisi
(+) % 15	x	x
(-) % 15	(x)	(x)